

קריאה אחרונה לגילוי מרצון באופן אנונימי על הון שלא דווח מורה נבוכים סיימון יניב, עו"ד ורו"ח

רשות המיסים פרסמה נוהל חדש (להלן: "הנוהל החדש") לגילוי מרצון אשר יחול עד ליום 31.12.2006, אשר נועד לתת הזדמנות נוספת לתקופה מוגבלת לציבור לבוא ולדווח מרצון לרשות המיסים על הון שלא דווח על ידם בעבר מסיבות שונות, תוך מחילה / ויתור על נקיטת הליכים פליליים כנגד הסדרת חבות המס האזרחית.

[לחץ לקישור לנוהל החדש](#)

[נוהל גילוי מרצון](#)

במקביל לנוהל החדש, רשות המיסים פרסמה הוראת שעה המוגבלת עד ליום 7/9/2015, המאפשרת בין היתר, כפי שיפורט בהמשך, לבצע פניה כאמור לגילוי מרצון באופן אנונימי (להלן: "הוראת השעה").

[לחץ לקישור להוראת השעה](#)

[הוראת השעה לגילוי מרצון](#)

רבים מבין אזרחי המדינה המתנינו חודשים ארוכים לפרסום הוראת השעה אשר במסגרתה חודשה האפשרות לפנות בצורה אנונימית, כפי שניתן היה לעשות בעבר, במסגרת הוראת שעה קודמת, אשר פקעה ב-27 לספטמבר 2012.

נציין כי לאחרונה ישנה עליה גדולה מאוד במספר ההליכים לגילוי מרצון ולקוחות הפונים בבקשה לבחון אפשרות להסדיר דיווח על נכסים והון המוחזק על ידם בחו"ל וזאת מטבע הדברים לאור קריסת חומות הסודיות הבנקאית, הקשחת הרגולציה הגלובאלית, כולל הסיכון של חשיפת זהות ופרטים של חשבונות בנק וזאת במיוחד לאור שיתופי הפעולה הבינלאומיים בין רשויות המס ורשויות איסור הלבנת ההון כאחד.

הנוהל החדש, בדומה לנוהל משנת 2005 מאפשר פניה אל רשות המיסים לגילוי מרצון במקרים בהם הפניה אינה באה בעקבות חקירה או בדיקה המתבצעת על ידי רשות המיסים ו/או רשות

שלטונית אחרת ואין מידע קודם בידי הרשויות הקשור לגילוי מרצון ולא הוחל בבדיקה במישור האזרחי הקשור אל הנישומים ו/או התאגידיים שיש להם נגיעה לגילוי מרצון.

יצוין כי הנוהל החדש מאפשר את הסדרת הדיווח בהליך של גילוי מרצון מול רשות המיסים ובכך להימנע מהגשת כתבי אישום, לא רק בגין עבירות מס הכנסה, אלא גם בגין עבירות נוספות, הכוללות עבירות על חוק מיסוי מקרקעין, חוק מע"מ, חוק מס קנייה, פקודת המכס וחוקי מס מכס ובלו.

עוד יצוין כי בניגוד לנוהל משנת 2005, סעיף 18 לנוהל החדש קובע כי "הנוהל לא יחול כאשר הוא איננו מניב תשלום מס משמעותי בפועל לגבי שנות המס הרלוונטיות לבקשה" (למעט במקרה של כספי ירושה שהעבירה היחידה לגביהם היא אי דיווח החל משנת 2003, או במקרים דומים לאלה). לא ברור מלשון הסעיף האם במקרה של מס לא משמעותי, אין חסינות מהליכים פליליים. או שבמקרה של מס שאינו משמעותי יש חסינות אוטומטית מהליכים פליליים ורצוי שהרשות תבהיר נקודה זו בהקדם האפשרי.

לפי הנוהל החדש ובדומה לנוהל משנת 2005, הפנייה לגילוי מרצון תופנה אל סמנכ"ל בכיר לחקירות ומודיעין ברשות המיסים, הכוללת את שמות המבקשים ותוכן הגילוי מרצון, לרבות תחשיב לגבי אומדן המס. לאחר בדיקת עמידת הבקשה בתנאים כאמור לעיל, יופנה המבקש אל הגורם המוסמך הממונה על הטיפול במישור האזרחי, על מנת להסדיר את הדיווח האמור ותשלום המס.

על פי הנוהל החדש, אדם יהיה זכאי ליהנות מהליך גילוי מרצון פעם אחת בלבד. יחד עם זאת, על פי הנוהל החדש הרשות תקבל בקשה נוספת בנסיבות מיוחדות, כגון: מחלה קשה של המבקש, גיל מתקדם וכדומה.

אומנם בנוהל החדש מצוין במפורש כי לא יינתנו, הקלות לגבי סכומי ריבית, הפרשי הצמדה וקנסות, על המס המחושב, אולם מניסיונו, במקרים רבים, המס האפקטיבי שנקבע בהסכם משקף בתוכו את ההקלות המתבקשות.

נוסיף ונסכם לעניין הנוהל החדש כי אומנם קבלת הדיווח ותשלום המס לפיו, תמנע נקיטת הליכים פליליים כלפי הנישום המדווח ביחס לגילוי האמור כנגד אותם מדווחים, אולם חסרונו של ההליך, הינו בצורך לפנות בגלוי פרטיו של המדווח עוד בטרם קבלת אישור למתווה וסכום המס שיחול על המדווח.

הוראת השעה - עיקרי דברים

כאמור, במקביל לנוהל החדש, פורסמה הוראת שעה מוגבלת בזמן, המאפשרת להתנהל תחת שני מסלולים חלופיים.

מסלול ראשון: מאפשר לפנות אל סמנכ"ל לחקירות ברשות המיסים בפניה אנונימית מבלי לחשוף בשלב ראשון את פרטי המבקש לדווח. הפניה תכלול, בדומה לנוהל החדש, את כל המידע הרלבנטי לדיווח המתבקש.

לאחר אישור קבלת הבקשה על ידי סמנכ"ל לחקירות ברשות המיסים, יופנה המדווח באמצעות מיצגיו אל הגורם האזרחי הממונה (פקיד השומה האזרחי/מנהל תחנת מע"מ/ מנהל מיסוי מקרקעין), על מנת לדון בדיווח המבוקש, ובמטרה להגיע להבנות בקשר לחבות המס שיחול על ההון המדווח.

על פי הוראת השעה, לאחר 90 יום ממועד קבלת הפניה על ידי הגורם האזרחי, יגיש הפונה לגורם המוסמך פרטים מלאים על זהותו, תוך מתן אפשרות להאריך את המועד ב-90 ימים נוספים לאחר קבלת אישור מהגורם הרלבנטי. אומנם הגבלה זו צפויה ליצור קושי פרוצדוראלי, אולם מניסיון העבר, ניתן לצפות כי במקרים רבים יינתנו אורכות נוספות.

מסלול שני: מאפשר לפנות אל סמנכ"ל לחקירות ברשות המיסים במסלול מהיר המכונה "**המסלול המקוצר**", לפיו ניתן יהיה לדווח על ההון מבלי לבוא במגע עם מול פקיד השומה בשלב הדיווח. יצוין כי, מסלול זה נועד למי שסך ההון הלא מדווח אינו עולה על סך של שני מיליון ש"ח וההכנסה החייבת (הכנסות חייבות בניכוי הפסדים הוצאות מותרות) אינה עולה על חצי מיליון ש"ח.

למרות שעל פניו אין בנוהל החדש ובהוראות השעה בכדי להוות מהפכה בתחום, החשיבות הרבה והמבורכת הינה מעבר להמשך הצהרת הכוונות של רשויות המס לקדם הליכים מסוג זה בצורה עניינית ויעילה, פתיחת המסלול המקוצר, אשר בתיקים מסוימים אשר יתאימו לו, יהיה בו בכדי ליעל מאד את ההליך ובאפשרות לחזור ולבחון תיקים מסוימים בצורה אנונימית בטרם חשיפת שמו של הנישום.

האם הכספים חייבים במס?

נציין שבכל מקרה בטרם פניה שכזו אל רשות המיסים יש לבחון היטב האם הכספים המוחזקים בחשבונות בחו"ל אכן חייבים במס ואת שיעור החבות. לעיתים אנו נתקלים במקרים בהם מוחזקים בחו"ל כספים, אשר לאור נסיבות שונות, ניתן להגיע למצב בו בסופו של יום החבות במס בגינם לא תהיה גבוה וזאת בין אם לאור שינוי תושבות, ירושות, אמנות וכו'.

במסגרת שיעור החבות, יש ליתן את הדעת הן למקור הכספים והן לחבות במס של הפיקדון והתשואה הימנו במהלך השנים.

עד לרפורמה במס שהחלה בשנת 2003, עיקרון החיוב במס של תושבי ישראל התבסס על מיסוי טריטוריאלי, כפוף לחריגים ולא פרסונאלי.

משכך, לא אחת, הכספים, שמקורם בחו"ל, לא היו חייבים כלל במס בישראל, תוך אבחנה בין מקור הכספים, הקרן לבין התשואה של ההון האמור.

כמו כן, יש לבחון האם קיימים פטורים אותם ניתן לנצל, כגון כאשר מקור הכספים בחשבון הינם מרווח הון שנוצר כאשר מחזיק החשבון היה "תושב חוזר", החבות במקרה של כספים המוחזקים במסגרת חברות, ועוד.

גם לגבי החיוב במס על ההכנסות השוטפות, מדובר בשיעור מס מוגבל, על הכנסות מרווח הון ומריבית, משנת 2003 ואילך.

עיקר העבודה בתיקים מסוג זה נעשית עוד בטרם הפניה לרשויות המס, וכל זאת במטרה לנתח את מקור ההון, התשואה, האסכתאות שניתן להמציא או העדר אסמכתאות וכפועל יוצא מכך את חשיפה המס הצפויה, חשיפה, אשר בחלק ניכר מהמקרים, בסופו של יום, תואמת את הסכס השומה שנערך מול משרד פקיד השומה שכן בסופו של יום, פקידי השומה ערים לקשיים העומדים בפני המבקש לדווח במקרים בהם לא ניתן להציג אסמכתאות בהתייחס לכל התקופה ושרשרת אחזקת ההון ומקורו והם פתוחים במקרים רבים להגיע להסדרים אשר בסופו של יום מתיישרים עם המציאות העובדתית.

נדגיש כי אומנם "המסלול המקוצר" מהווה מסלול מפתה, לאור העובדה כי הוא מאפשר דיווח מהיר ומקוצר, אולם יש להיות ערים לעובדה כי אין בשימוש במסלול זה מלמנוע מפקיד השומה לבדוק את ההצהרות והדיווחים שבוצעו ולחזור אל אותם אזרחים ולבקש לחיבם במס נוסף, ועל כן נדרש לבצע את הבדיקות המתאימות ולהשקיע מחשבה טרם השימוש במסלול הנ"ל.

[לקישור לנוהל](#)

http://taxes.gov.il/IncomeTax/Documents/HanhayotMikzoiyot%20מהלך20%להרחת20%רשת20%המדווחים-20%הנחיות20%לפעולה.pdf

בהתייחס לחלופה של התנהלות אנונימית, נציין כי לדעתנו, בחלק ניכר מהמקרים חלופה זו אינה נדרשת במישור המקצועי, אולם יש בה בכדי להקל על המדווח במישור הפסיכולוגי של הליך מסוג זה, וגם כאן יש להודות לרשות שהינה מאפשרת את האמור.

במישור המקצועי, ישנם מקרים מורכבים יותר, בהם אכן יש צורך להגיע לוודאות בדבר שיעור המס שיחול ובמקרים אלו המסלול האנונימי משרת ומאפשר את האמור.

מקרים מסוג זה, מקורם, בתיקים בהם למשל יש קושי ראייתי להצביע על מקור הכספים ו/או ישנו חוסר באסמכתאות מבנקים לאור חלופה הזמן.

מעבר לאמור, יתכן ונכון היה שהרשות היתה עושה צעד אחד נוסף ומכירה באופן מפורש בסוגיית ההתיישנות החוזרת ועולה בתיקים מסוג זה, ואשר ככל שככלל, כמובן תוך החרגת מקרים חריגים, היתה הרשות מכירה בכך שאין צורך בהמצאת אסמכתאות לקרן הון שמקורה לפני שנים רבות, נתונים שגם כך במקרים רבים קשה עד מאד להמציאם, בהתחשב בכך שמטבע הדברים עוסקים רבים נמנעו משמירת מסמכים ומנגד הבנקים הזרים נסגרו, נרכשו ע"י אחרים ובפועל ניתן כיום לקבל תדפיסי בנק עד כ- 10 שנים אחרונה בלבד, דבר שמטבעו מקשה על הצגת

אסמכתאות לרשות. הכרה בהתיישנות קרן הון – היתה מיעלת עוד יותר את ההתנהלות בתיקים מסוג זה.

נוסיף ונציין כי לאחרונה רשות המיסים שלחה ל-106 אלף אזרחים דרישה המיסים למילוי דו"ח על פרטים אישיים. בעקבות אותן דרישות עלתה שאלה לגבי המדיניות שתינקט מצד רשות המיסים כלפי אותם אזרחים אשר יבקשו לפתוח תיקים ו/או לדווח על הכנסות שהתבררו על ידם, בעקבות קבלת אותן דרישות כאמור, כחייבות בדיווח. כלומר, האם הדיווחים אשר יבוצעו על ידי אותם אזרחים תקנה להם חסינות מפני פתיחת הליך פלילי כנגדם או שמא הדיווח יגרור בציוד פתיחה בהליך פלילי כנגדם.

בעקבות חוסר הבהירות בנושא, רשות המיסים פרסמה ב-10 לאוגוסט 2014 נוהל אשר מסדיר את אופן הטיפול באותם דיווחים, המציין כי רק במקרים חריגים בהם לדעת פקיד השומה התקיימו נסיבות מיוחדות המצריך טיפול במישור הפלילי, יועבר התיק לעיון והחלטת סמנכ"ל בכיר לחקירות ומודיעין.

לפיכך, לדעתנו לפני כל הגשת דיווח, נדרש לבחון כל מקרה לגופו של עניין ולשקול פניה יזומה אל פקיד השומה בכדי להסדיר את נושא טרם הגשת הדיווח, הכל בכדי למנוע מהעברת התיק לטיפול במישור הפלילי.

בסיכומו של דבר, יש לברך על מתן אפשרות נוספת מצד רשות המיסים לציבור הרחב להסיר מחדלים ולהימנע מהליכים לא נעימים בלשון המעטה.

לפרטים נוספים ניתן לפנות לעו"ד ורו"ח סיימון יניב ו/או לעו"ד גלעד ברון –

משרד ברון ושות' עורכי דין.

למען הסדר הטוב יובהר כי אין לראות באמור ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי, מטרתו הינה אינפורמטיבית בלבד ויש לבחון כל מקרה ומקרה לגופו.